

01. L'autora, fotografiada per Agnese de Donato. WIKIMEDIA 02. Adaptació al cinema de *M'he casat amb tu per alegria*. AVCO EMBASSY PICTURES

El teatre devastador i veritable de Ginzburg

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

Coincidint amb el centenari del naixement de Natalia Ginzburg el 1916, diverses editorials catalanes van posar en marxa la publicació d'algun dels llibres de l'autora. Ha estat el cas d'Ela Geminada, que des de llavors n'ha posat al l'abast quatre novel·les breus –des d'*El camí que porta a ciutat* (1942) fins a *Sagitari* (1957)–, Àtic dels Llibres –que ha tornat a traduir *Lèxic familiar* (1963) i ha ofert la breu biografia sobre Txékhov, *Vida a través de les lletres*– i Club Editor –que ha presentat *La ciutat i la casa* (1984)–. Aquesta última la va traduir la poeta Meritxell Cucurella-Jorba: com que aquest llibre no va esgotar les ganes de continuar explorant la seva obra, ara publica un dels projectes editorials més ambiciosos d'aquest hivern, *Tot el teatre*, dos volums que sumen més de 1.000 pàgines i que recullen les onze creacions teatrals de l'escriptora italiana. Ha estat Prometeu –segell d'El Cep i la Nansa que es va estrenar el 2018 publicant Hilda Hilst– la que ha fet arribar el projecte a les llibreries.

“M'agraden els llibres que defugen convencions, del tipus que siguin”, diu Cucurella-Jorba. L'intercanvi d'epístoles que proposa *La ciutat i la casa* la va seduir “des del moment zero”. A més, encaixa amb el teatre de l'autora “per l'ús de la primera persona: parlen les cartes mateixes”.

Quan va començar a escriure *M'he casat amb tu per alegria*, la pri-

mera peça teatral, Natalia Ginzburg estava a punt de fer 50 anys. Nasuda a Palerm el 1916 i instal·lada a Torí des dels tres anys amb la família Levi –aquest era l'eloqüent cognom jueu que portava–, va debutar el 1942 amb *El camí que porta a ciutat*. El seu marit, Leone Ginzburg, ja era perseguit pel règim feixista de Mussolini, i moriria durant els tres mesos que va estar arrestat el 1944. Natalia va haver de sobreviure des de llavors amb tres fills al seu càrrec: Carlo, que al cap dels anys es convertiria en un prestigiós historiador, Andrea –economista, mort l'any passat– i Alessandra –psicoanalista–. Va estar vinculada a l'editorial Einaudi durant anys i llibre rere llibre es va anar convertint en una de les veus més destacades de la literatura italiana. El 1965, poc després de la biografia novel·lada *Lèxic familiar*, l'autora va debutar com a dramaturga amb *M'he casat amb tu per alegria*. “El teatre de Ginzburg és devastador per veritable –diu Cucurella-Jorba–. Parla de la devastació humana a petita escala. I aquesta devastació és certa, veritable, per això genera empatia en el lector i en l'espectador, i ens fa riure i ens fa plorar. En definitiva, no deixa espai per a la indiferència”.

Tal com recorda al pròleg del primer volum de *Tot el teatre*, que inclou les quatre pe-

L'EDITORIAL PROMETEU REUNEIX LES 11 PECES TEATRALS DE L'AUTORA ITALIANA EN DOS VOLUMS QUE SUPEREN EL MILER DE PÀGINES

ces escrites entre el 1965 i el 1967 (*M'he casat amb tu per alegria*, *L'annuncio*, *Maduixa i nata* i *La secretària*), “el seu estil és clar, irònic, eixut, d'una poesia que tendeix a subratllar sense estridències misèries humanes”. El segon volum reuneix set obres més: *Diàleg*, *Poble de mar*, *La porta equivocada* i *Laperruca* –escrites a principis dels 70–, *La butaca* (1985), *L'entrevista* (1988) i *El cormorà*, concebuda el 1991, “mesos després de la Guerra del Golf”. Ginzburg va morir a l'octubre, als 75 anys.

Fins ara l'única obra de Ginzburg traduïda al català havia estat *L'entrevista*. “Se'n va ocupar Ignasi Roda, que també va traduir, entre altres autors italians, Dacia Maraini i Luigi Pirandello –recorda–. A Catalunya sempre hem estat pioners en arts escèniques, en general. No només per la creació i els muntatges de textos teatrals propis, sinó també per l'empenta que s'ha donat en la traducció i producció de textos teatrals estrangers traduïts al català. Però les polítiques culturals no ens van a favor i la gran massa social viu d'esquena a la cultura”. Cucurella-Jorba, que a més de Ginzburg ha traduït Alda Merini, Marco Palladini i José Sanchis Sinisterra, defineix Ginzburg com “una fada de les coses petites”. “Penso que la grandesa té a veure amb una suma de gestos petits”, assegura. ◆◆



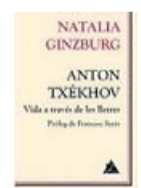
Una recuperació a quatre bandes



Tot el teatre
PROMETEU
L'edició bilingüe i en dos volums ofereix la faceta de dramaturga de Ginzburg, fins ara poc divulgada en català.



Sagitari
ELA GEMINADA
Quarta novel·la breu de l'autora, publicada en italià el 1957 i ara traduïda al català per Marina Laboreo Roig.



Anton Txékhov
ÀTIC DELS LLIBRES
Aquesta biografia és una bona manera de conèixer Txékhov. Ginzburg admirava el narrador i dramaturg rus.



La ciutat i la casa
CLUB EDITOR
Ginzburg explica com el Giuseppe deiza Roma per començar de zero als Estats Units, on hi té un germà.